

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Mártzius' 14-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Folytatása a' 20-dik M. Kurirban a' 152-dik lapon félbeszakadott parlamentumi dolgoknak.

II). Az alsó ház' biztossága' vizsgálódásainak rezültátuma, mellyet abba Febr. 19-diken olvasott-fel a' biztosság' Orátora:

„ Minekutánna a' biztosság az eleibe adatott dokumentumokat megvizsgálta volna, úgy látszik néki, hogy valamint a' fő városban, úgy az országnak egyéb részeiben is, arra czélzó próbák tétettek, hogy a' most uralkodó szükségét eszközül vegyék a' kézmíveseknek és manufakturistáknak eltsábittatásokra, hogy ezek ne' tsak az által, hogy a' Parlamentum' reformáltatassék 's közönséges választói jus és esztendőöként való választás hozattassanak-be, hanem az által is, hogy minden fennálló intézetek felfordittassanak, hogy a' fekvő tulajdon felosztattassék, 's hogy az országnak tőke pénzbeli vagyona semmivé tétetessék, keressék egyenesen a' segedelmet. Ezt a' reménséget 's pusztítás eránt való bizakodást külömbkülömb társaságok, mellyek Spence' Társaságai (klúbjai) nevezet alatt a' fő városban nyilvánosan fennállottak, gondos iparkodással kiterjesztették. Spence nevet azért vettek-fel ezen társaságok, hogy egy Spence nevű fantaszta irónak principiumait, a' ki ezeket valami busz esztendőknék előtte közre botsította vala, a' dugaszbul most, kevés változtatással, ismét előbúzták. A' múlt hó-

napi tanátskozásokban az a' kérdés fordult elő ezen társaságokban, hogy valyon a' Parlamentum' reformáltatására nézve tartandó gyűlések elég alkalmasok-e a' közönségnek eltsábittatására, vagy megvilágosittatására? A' beszéllők ezt az állatást vették-fel fundamentomúl: A' Parlamentum' reformáltatása tsak fél eszköz; nékiek a' dolgot fenekire kell lenézni; valami egyébnek semmi haszna nem fogna lenni; nékiek nintsen semmi Constitútziójok, mert semmi könyv nints', melyben az megírva tállatna, és hogy miben álljon annak tulajdonsága, nékiek senki meg nem tudja mondani. — Egy más gyűléssekben ily kérdést téven-fel ugyan ezen társaságok: Valyon a' Spence' plánumának praksisba való vétettetése által lehet-e a' jelenlévő szükségén fogatosan segiteni? — ezen tekintetben ily tudománynyilatkoztattak a' beszéllők: A' földbirtokos ember egy tsuda állat, a' kit el kell kergetni; még irtóztatóbbak a' tőkepénzesek; ezek oly ragadozó gonoszok, kik minden negyedrészt czipókényeren tizenöt kis pénst nyernek. — Az is kijön továbbá ezen dokumentumokból, hogy ezen társaságoknak gyűléseikben, nyilván és nem egyszer, isten káromló kifejezéseket 's tudományokat is nyilatkoztattak; és hogy, mivel ezek az öszszegyülekezések többire vendégeskedés színe alatt tartatnak, a' politikai okoskodásokat 's tanításokat szokás szerént oly énekek követik, mellyekben, részint legingerlőbb lázasztások 's felségbántások,

részint pedig az ekklesiái énekes könyvek-ből 's a' szent írásból való, legilletlenebb 's szentelenebb módon elfatsart értelmű igék fordulnak elő. Ugy látszik, hogy ezek a' társaságok kiterjeszkedve vannak. Egy oly társaságnak nyomdokai is észre vétettek, a' melly Megtartó Commissiónak nevezi magát, 's az egésznek munkálkodásait kormányozza. A' feljebb említett tudományok systemai módon 's nagy gondossággal széllyel szórattak a' mesteremberek, kézmivések, az elbótsáttatott katonák 's hajós legények, 's a' magokat minden némű kézi munkával tápláló emberek között; 's a' külömbkülömb helyeken gyakran tartatott ülésekben az embereknek elméjébe nyomattattak az Orátorok által, kik a' mostani nyomoruságos állapotot, mint eszközt, mint szinlést, lázszasztásra használták, 's igen oltsó 's gyakran ingyen kiosztogatott írásaik által hitelfelett való iparkodással és álhatatos munkássággal kiterjesztették. A' biztosságnak telyes bizonyosságai vagynak az eránt, hogy ezen társaságoknak több tagjai, kik a' nékiek adatott vagy magoknak vett hatalomhozképpest, mint az egésznek egy vegre bajtó Commissiója, úgy foglalatoskodtak, 's az Insurrektzió' tökéletességre való vitetetésének plánumát 's eszközeit elintézték 's elkészítették, mellyek a' részeseeknek nagy száma 's physikai nagy ereje által minden ellentállásnak meggyőzésére alkalmasok lehettek volna. Az ezen célnak elérésére intéztetett első lépés a' vala, hogy a' fő városban 's ennek szomszédságaiban uralkodó inséget és békételenkedést, ezen Commissiónak tagjai a' magok személyes iparkodásaik által, minél esmeretesebbé tegyék 's éleszsék. Az olyan embereknek neveik, kikhez a' vakmerő és veszedelmes próbatételekben bizni lehetett, laistromba irattattak. A' czélzás e' volt, hogy egy tsendes éjjeli hirtelen való felkelés által, a' katonák, kiknek kajbáikat fel kellett volna gyujtani, hirtelen meglepettessenek

's elnyomattassanak; 's hogy egyszersmind az Artilleria is elvétettetven, a' hidak elfoglaltattassanak, vagy elrontattassanak, 's a' Tower vára is, a' Bankóházal egyetemben, elfoglaltassék. Mind ezeknek elérhetésekre tökéletes plánumok és intézetek voltak készítettve. Az utzáknak a' lo-vasságtól való kiüresítettésekre, egy machina volt jóvaltatva, a' melly maschinának tökéletes rajzolatja, a' Tower külömbkülömb részeinek kézírásban való plánumával egyetemben, a' biztosságnak által adva vannak.

„Ezen plánumról mindazonáltal, kevéssel azelőtt, hogy munkába való vétetésének ideje eljött volna, lemondottak, 's böltsebbnek találták előbb magokat arról bizonyossá tenni az özszeesküdtek, hogy valyon mitsoda erőt gyűjthetnek özsze, vagy mitsoda erőhöz tarthatnak számot. Ugy itéltek, hogy ezen czéljokat legjobban elérhetik, ha annak szinlése alatt, hogy az inségeken törvényes útakon módokon segíteni kívánnak, közönséges gyűlést fognak hirdetni. L o n d o n n a k mappáját béjárták szemeikkel, 's úgyltalálták, hogy czéljoknak elérésére egy hely sem leszen alkalmasabbminta' S p a f i e l d, azért, hogy közel esik a' Bankóhoz és a' Towerhez. E' végre hirdetések tétettek közönségessé, 's írásban legveszedelmesebb és leg lazszasztóbb czédulák osztattak ki, mellyeknek egygyike ily kifejezésekből állott: —“

„F e g y v e r r e B r i t a n n u s o k !

(ezt a' czédulát, minthogy a' felső ház biztosságának előadásában már megirták, most itt általugordhatjuk). —

„Ha, nem elébb, ezen időben vettefel a' czélzott Insurrektzió, a' Frantzia Revolutzióinak Symbolumait. Jóvaltatott, hogy egy Boldogulás' Commissiója állittassék-fel 24 személyekből, kik között több oly személyeknek neveik találtatnak, kikről felettebb bajosan lehetne feltenni, hogy magokat ilyen dologba avathatnak. Háromszinü zászló és kokárdák va-

lának készítettve. A' zászlót a' Spafiel-
di gyűléskor Nov. 15 - dikén, közönsége-
sen széllyel hordozták, 's kifüggesztettek.
Még ekkor ugyan némelly kisebb pusztit-
ásokat kivéven, semmi nagyobb erőszakos-
kodások nem történtek: hanem Dec. 2 - di-
kára újabb gyűlés határozott, oly remén-
séggel, hogy addig a' revoluzióhoz való
minden készülék megérlelődhetnek. Az
erról való híradás, részint nyomtatott részint
írott czédulák által, minden manufaktúrás
nagy városokban közönségesse tétetett. A'
czélzásnak előmozdítására 's az oly em-
bereknek felségitetésekre, kik ezen revo-
lúziós czélzás' előmozdításán való dol-
gozás végett házi foglalatosságaikon felhagy-
tak, pénzgyűjtemények próbáltattak tétet-
ni. Eddig mind ezeket a' költségeket a' Com-
missiónak egy tagja tette vala. A' katonák-
nak eltsábittatására plánum készítettett 's
szakadatlan munkássággal folytattatott; ar-
ra iparkodtak venni a' katonákat, hogy az
Insurgensek ellen ne dolgozzanak; előme-
netekkel 's egyéb megjutalmaztatásokkal
ketsegtették őket, 's betsületféltő katonai
buzgolkodásokat még oly költemény által
is feltüzelni iparkodtak, hogy egy idegen
ármáda már valósággal kiszállott volna Ang-
liába, az Anglus seregek' magaviseletének
szemmeltartására (controllírozására). A' ka-
tonaság' kajbáit még egyszer recognosciroz-
ták; a' három színű pántlikáknak szövésé-
hez tüzesen hozzá láttak, azért, hogy a'
közönség' szemei előtt ezen színeket annál
esmeretesebbekké tegyék; a' városnak leg-
nagyobb szükségét szenvedő részeit gyak-
ran meglátogatták; a' víz mellett lévő ma-
gazinumokat, 's másutt minden olyan kal-
márbótokat, mellyekben fegyvert, gyúla-
dószereket, 's köntöst lenni gondoltak, szor-
galmatosan kikémleltek 's feljegyezgettek,
hogy annak idejében mind ezeknek hasznát
vehessék; a' Themse' vizén lévő hajós
legényeket is eltsábítani iparkodtak oly ke-
tsegtetéssel, hogy majd az új országias alatt
nagy rangú emberekké fognak lenni, arra

is buzdítván őket, hogy annyi hajóra te-
gyenek szert, a' mennyire tsak lehet, 's
fegyverkeztessek fel. Éppen a' gyűlés nap-
ja előtt azon emberek' számára, kiknek a'
lárma' kiütésekor dolgozni kellett volna,
fegyver vala össze szerkeztetve, annyi, a'
mennyi a' zendülés' kezdetére elégnek ta-
láltatott, minthogy oly reménség táplálta
az összeesküvés tagjait, hogy tsak két órá-
ig folyhasson szerentsésen a' támadás, az
alatt fognak ők elegendő fegyvert találni
a' magazinumokban 's a' puska, kard, 's
egyéb fegyvertsinálóknak boltjaikban. Egy
bizonyos mesterembernél nagy sokaságú dár-
dát alkudtak; 150 darabot el is vittek volt
már tölle, kész pénzel fizetvén értek. Ké-
tségbehozhatatlanul plánumjokban volt,
hogy a' fő városbéli 's ehez közel lévő főbb
fogházakból a' foglyokat kiszabadítsák,
remélvén, hogy ezek nekik a' revolúzió-
nak munkájában hathatós segedelmekre
fognak lenni. A' czédulákban, mellyek e'
végre a' foglyokhoz intéztettek, ezek, a' há-
rom színű Commissiónak nevé-
ben hivattak - meg, hogy azon három szí-
nű zászló alatt, a' melly Dec. 2 - dikán ki-
fog függesztetni, gyülekezzenek össze, 's
magok is három színű kokárdákat szurja-
nak fel. A' meghatározott napra egy
szekér béreltetett vala ki, hogy azon a'
zászlókat és a' szükséges munitziót a' gyű-
lés' helyére titkon kivigyék. Ezen szeke-
ren az alatt, míg a' mezőnek más szegle-
tén a' tulajdonképpen való munka elkez-
dődött, leglázasztóbb beszédek tartattak,
mellyek egyenesen oda czéloztak, hogy a'
nép' felkelésre ingereltessék. A' beszédek
egy felkiáltáson végződtek, mellyel illy
kérdés tétetett a' jelenlévők eleibe: Ké-
szek - é arra, hogy terheiken ma-
gok segítsenek? Azután egy kokár-
da előmútattatott, a' zászló szélnek eresztetett,
's előre vitettetvén, annak a' soka-
ság a' mezőről utánna indult, 's útját a'
feljebb megnevezett helyek felé vette, út-
jában a' fegyvertsináló kovásbóltokba be-

rontott, a' T o w e r n é l a' katonákat ajánlásokkal arra venni próbálta, hogy a' kapukat kinyissák; 's hogy azokat erőszakkal is meg nyitni meg nem próbálta, tsak azért múlt-el, hogy nem volt elég számos a' lár-mázó sereg. A' belső várostisztviselői azonban, kik a' Börseházban öszszegyüle-kezve valának, így is megtámogattak, egy lövés is esett, a' három színű kokárdák kö-zönségesen felszúrattattak, 's a' zászló meg eresztetett, a' melly ezen csoportol azután tsakugyan el is vétetett. Bár mi kevésbé lássék is egy ilyen plánumnak végrehajtha-tása lehetségesnek lenni, tsakugyan egész-szen világos az, hogy ez a' plánum előre-való meggondolással elintéztetve, és nem valamelly szempillantatnyi felhevülésnek vagy valamelly magános személynek plánum-nélkül való munkája volt. —

„Meggyőződve van a' ti biztosságtok af-felől, hogy a' mellett is, hogy a' Dec. 2-dikán tett próba jól el nem sülhetett, ugyan az a' plánum mindazonáltal még most is a' végrehajtathatásnak bizonyos reménlésevel folytatattatik. —

„Minekutánna a' ti biztosságtok a' fő város' szomorú állapotját leírta, már most az a' keserves kötelesség fekszik még rajta, hogy ezen ház' figyelmetességét egy más éppen ilyen fontos tárgyra, tudniillik arra fordítsa, hogy ugyan ezen idő alatt az or-szág' külömbkülömb részein mik történtek. Leginkább szembe tűnik itt annak a' klú-b o z á s' systemájának nagy elágazása, a' melly klúbok annak kieszközlésére tartják gyűléseiket, hogy a' Parlamentumi választó just közönségesse, 's a' tagok' választatását esztendőnkéntvalóvá tihessék. Ezeknek kö-zönséges neve: H a m d e n - k l ú b o k. A' fő városban lévő hasonló nevű klúbokkal, mint látszik, közösülésben vannak. Sys-temájoknak látszik lenni, hogy klúbjokat még a' falukra is kiterjeszszék mindenütt. Az igazgató tagok a' célzás' előmenetele-sülését tárgyazó irásoknak elszélesztésén dolgoznak. A' fő városból egészen elké-

szülve küldözték széllyel a' kérő leveleket, aláírás végett. Egymással való értekezés-eket úgynevezett D e l e g a t u s o k által folytatják a' klúbok; a' tartományoknak Delegatusaik Londonban tartottak gyűlést, 's ugyan itt, mint váratott, Márztius' ele-jén ismét öszszegyülekezni szándékoztak. Bár mi légyen is közönséges célzások, de meggyőződve van a' ti biztosságtok af-felől, hogy legalább a' Lanca, Leicester, Nottingham, és Derby tartományaikban organi-záltatva lévő klúbokban, mellyek nagyobb részint legalatsonyabb sorsú kézmivesekből állanak, telyességgel nem egyeb, hanem R e v o l u t z i ó a' meghatározottatott célzás. A' S p e n c e' klúbjának tudományai is szé-lesen kiterjesztetve vagynak az országban. Szokása ezen társaságoknak, hogy a' tagok-tól hetenként valami kevés adománt gyűj-tsenek öszsze, rész szerént ide 's tova járó Missionariusaik' számára, részszerént láz-zasztó könyveknek megszerzésére, mellyek azután a' gyűlésekben felolvastatnak 's meg-magyaráztatnak. Oly nyilatkozások té-tetnek ezen klúbokban, hogy a' nép' új rendnek behozattatását kívánnyá. A' Re-bellió oly erőssítés által mentegettetik, hogy egy egész nemzet nem lehet r e b e l l i s. Min-den Religió, minden hűség és engedel-messég, ezen kérdés és felelet által tagad-tatnak-meg: *Akartok - é Istenek vagy Kirá-lyok nélkül élni? — Mi minden tyrannis-musrol esküvéssel lemondunk.* — „Ugy lát-szik, hogy ezen klúbok a' Státus' mostani épületének felfordittatására az által ipar-kodnak előre hozzá készíteni a' nép' elmé-jet, hogy nem tsak az ő függésbeli illen-dő és rendes szokásait, hanem minden er-költsi és vallási principiumait eltemetni akarják. A' feljebb megnevezett tartomá-nyokban alig találattik valamelly számos klúb, a' hol a' főbb Orátorok a' magok laz-zasztó gondolkodássokrol nyilván valókep-pen vallást ne tennének, 's halgatóikat ar-ra ne' intenék, hogy magokat a' valóságos feltámadáshoz készen tartsák. Ilyen ker-

déseket teszték-fel: Melyik jobb barátja hazájának, a' Jakobinus-é, vagy a' Royalista? Azt hiszik ezen gyűlések, hogy a' közönséges felkelésre való nap nem soká meg fog határozatni. Olyan utasítások van, hogy, mint munkálkodásaikra való jeladásra, a' Londoni gyűlésekre figyelmezenek; ezek is azon napokra szokták határozni gyűléseiket, mellyen a' Londoni fő társaságok tartják a' magokéit. A' Manchesteri vidéken 's egyéb helyeken a' Dec. 2-dikán Londonban tartatott Spafieldi gyűlés előtt nagy örvendezés volt, 's a' Towernek elfoglaltatása és a' Bankóháznak felprédáltatása, előre megjövendőtettek, mind bizonynal megtörténendő dolgok, 's a' valóság' hírének megérkezése nagy kedvetlenséget okozott; az utzak éjjel tele voltak a' tartományokból oda begyülekezett Delegatusokkal, kik a' postakötsinák megérkezését várták, 's tudókra esvén a' dolognak valóságos kimenetele legkifesebbet se' titkolták azért való bánkodásokot. Úgy látszik, hogy a' békételenek' bizakodása olyan nagy, hogy néhány száz ezerekre teszik követőiket; az ő társaságaik egyéberánt naponként nevednek; a' magok laistromaikban szorgalmasan megjegyzik az olyan Subscriberseket, a' kik izmos, alkalmas, 's a' magokat arra elajánló emberek, hogy, mikor az ideje eljön, dolgozni fognak. De van nékiek meg egy más laistromjok is, melynek Fekete Könyv a' neve; ebbe azokat írják-be, a' kik hozzájuk állani nem akarnak, 's ezeket boszszúállással fenyegetik a' közönséges felkelésnek elkövetkezésekor. Egy Grófságnak néhány részeiben, a' hol már majd minden faluban Hamden-Klób találtatik, már nem is titkolják az emberek, hogy ők magokat minden egyébre haszonvehetetleneknek lenni tartják, csak arra nem, hogy az első meghivattatásra hozzá fogjanak a' munkához; mikor ezek felvételnek és laistromba beirattatnak, egy titkos kártyát kapnak, mellyen ezek a' szók

olvastatnak: *Be Ready, Be Steady* (légy kész, légy áthatatos). Ezen embereknek szokásaik 's rendtartásaik egészen megváltozva lenni látszanak; már számot tartanak egyegy darab földhöz, mellyet mindenik birtokúl fog kapni; a' templomoknak elrontatásáról beszélnek, mint prólátételeik jó kimenetelének szükséges következtetéséről. Ugy látszik, hogy külömbkülömb helyeken fegyverek gyűtetnek össze; minden féle puskszínaloknál jobban megsokasodott a' fogadott munka, mint ennekelőtte volt, 's oly beszéd foly, hogy a' fő városból még több fog jutni; a' hol fegyverfabrikák vannak, 's a' hol a' közönséges szükség miatt igen oltsón adják azokat; sőt a' hol, ha a' szükség kívánni fogja, erővel is el lehet azokat venni. Arról is útasítás tétetett, hogy a' szántó műszerszámokat is fegyverré lehet változtatni. Bizonyos helyekre emberek küldettek-el, hogy tanulják-ki azon helyeket, a' hol a' Státus' fegyverei tartatnak. A' titkos öszszetsatolódások' systemája egész a' Glasgowi 's más egyéb Skotziai népes városokbéli manufakturáknak munkásaikig elterjedett: és noha mind ezek a' társaságok a' Parlamentum' legszelesebb értelemben vétetett reformáltatását vettek-fel fogásúl, mindazonáltal tsakugyan meggyőzettegett a' ti biztosságtok az eleibe adatott dokumentumokból, arról is, hogy ezeknek utolsó és tulajdonképpen való czelzások az, hogy a' fennálló Országlást erőszakosan fel fordítsák. —

„A' ti biztosságtok a' maga legjobb tudta 's lelkiismerete szerént, hűségesen és minden nagyítás nélkül elő adá a' maga vizsgálódásainak resultatumát. A' biztosság' tagjai nem akarták azon kútféjeket megemlíteni, mellyekből tudósításaikat vették, mert általlatták, hogy ezen kútfők, hatsak igen sokak el nem halgattatnának közülök, közönségesekké nem tétetethetnének a' nélkül, hogy sok hasznos és tiszteletre érdemes személyeknek személyes látorsága,

veszedelemre ki ne tétetessék, 's hogy némely esetekben még az igazság' folyamataja' eleibe is akadályok ne tétetessenek. Az egész dologra vissza tekintvén, legnagyobb örömezszoigál a' ti biztosságoknak az, hogy azt megjegyezheti, hogy bár mi nagy előrevaló lépéseket tett is a' titkos társaságokban a' békételenkedés' systemájának elterjesztődése, azoknak munkássága mindazonáltal inkább csak a' fő manufaktúrás kerületekben, a' hol az inségek legnagyobbak 's a' lakosoknak öszszetsoportozása legkönnyebb, határozódott; hogy még ezen kerületek között olyanok is találtattak, hogy némelyeknek lakosaik a' szükségét példás türelemmel szenvedték, 's a' békételeneknek kísértéseiket magoktól eltaszították, és hogy a' főbb rendek közül igen kevesen vagy majd senki se', sőt a' közép rendűek 's földmivesek közzül is majd senki sem találtatott, a' ki magát ezen erőszakos plánumba avatta volna. Többire oly emberek voltak részesei, kik terhes állapotjuk miatt vették magokat arra, hogy a' néplázzasztók hirtelen való segedelemigéréseiknek hitelt adjanak. Remélnünk lehet, hogy némelyek azok közzül, kik a' békételeneknek plánumba bizonyos mértékig belébotstákoztak, de a' kikben az erköltsi és vallási kötelességeknek érzésére a' legátkozottabb 's leggyávább okoskodásoknak hamissága által még egészen ki nem oltatott, hamarabb vissza fognak térni, hogy sem ezen plánumok a' valóságos insurrekziót elhozhatnák. Azonközben a' ti biztosságok tsakugyan mind ezek mellett is — az öszszeesküvés fejeinek munkásságát 's mesterkedéseit; azoknak számát, kiket ezek már eltsábitottak 's még eltsábitani fognak; azt az esküvést, mellyel magokat némelyek közzülök öszszetsatolták; az ő kezeikben lévő 's már kiterjesztett eszközöket; 's végre az ő czelzásaiknak minéműségét, melly nem tsak az ország' minden politikai intézeteinek, hanem minden tulajdoni jusoknak is oly módon való fel-

fordittatásában áll, hogy abból közönséges zürzavarnak, pusztításnak, és vérontásnak kell elkerülhetetlenül következni — mind ezeket (mondunk) a' ti biztosságok nem nézheti a' nélkül, hogy azon veszedelmeket, mellyek fennállanak, 's a' mellyeknek elfordittatására az Országlószéknek vigyázósága, a' most erőben lévő törvények alatt elégségesnek nem találtata, ezen háznak leghathatósabb figyelmességébe ajánlja.“

Következései ezen vizsgálódásoknak: —

Minister Sidmouth azt a' projektomot vitte Febr. 21-dikén a' felső ház' eleibe, hogy a' Parlamentum adjon batesmat a' Királynak arra, hogy az oly személyeket, kik eránt gyanuság lehet, hogy az ő Felsége' személye és országlása ellen öszszeesküdtek, elfogattathassa 's fogságban tartathassa, az az, hogy a' Habeas Corpus Akta függesztessék-fel. Ezen projektum felett Febr. 24-dikén sokáig tartó heves vetélkedések fordultak elő ezen házban, míg végre a' kérdés voksolásra kerülvén, a' Minister' jóvállása 150 voksokkal 35 ellen meghatározottatott.

Azután az alsó házban Minister Castle reagh tette-meg az ugyan ezen Habeas-Corpus-Aktának felfüggesztését illető projektumot, de sokkal szélesebb kiterjesztéssel. Négy dolgot javasolt, u. m: — 1). A' Habeas-Corpus-Aktát fel kell függeszteni — 2). Az 1795-dik esztendőben a' Király' személyének bátorságossá való tétettetését illető Aktát, a' Régens Princz-nak személyére is ki kell terjeszteni — 3). Mind azokat az eszközöket, mellyek az 1795-dik esztendőben, a' lármázó öszszegyülekezések, tanátskozó társaságok, 's minden titkos esküvések által való 's egymással atyafiaskodó öszszetsatolódások ellen használtattak, most egy törvényes Aktába kell foglalni — 4). A' katonáknak és hajós legényeknek eltsábittatások ellen, hathatós intézeteiket kell tenni. — (Folytatása következik.)

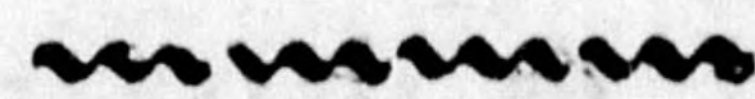
Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok,

Magyar Ország.

Bihar Vármegyéből, a' Diószegi Uradalomnak egyik Helységéből 26. Febr.

Boldog, a' ki eszessen gondolkodik a' szükölködőrül, és a' szegényről. 'Solt. 40. Hazánknek ama' Főembere, Nagy Méltóságú Gróf Vasonkői Zichi Ferentz József, Leopold Császár' jeles Rendjének Kommen-dátora, Cs. Kir. Valóságos Kamarás, a' Veszprém Vármegyei felkelő nemes seregnek Öbestere, Ő Nagysága, bizonyára eszessen gondolkodik a' maganépéről ezen Uradalomban. Mert, Magával született könyörületességétől indítván, a' szükölködők között négy ezer forintot osztatott ki ezen hónapban. De már ezelőtt is, miolta a' nagyobb drágaság bekövetkezett, megmagyarázhatatlan kegyes Atyai szeretettel viseltetett mindenkor szükölködő Embertársaihoz; mert az 1813. 14. 15. 16-dik esztendőekben mind pénzel, mind kenyérnek való búzával, melly sok száz köblötészen, segítette őket: azonkívül a' közelebb elmúlt őszszel (hogy a' földek bévetetlenül ne maradnának) annyi vetni való búzát osztatott ki közöttök, melly három ezer köbólnél többre ment, úgy, hogy a' Maga' 1816-diki termését majd egészen az ő tápláltatásokra áldozta. Meily nagy haszon terjed ebből mindenfelé, a' jó keresztény általláthatja; mivel, ha Ő ezen könyörületességet nem tselekedte volna, a' szegénység még nagyobb szegénységre jutott volna. Ezen kiadatott búzáért pedig sem szolgálatot, sem pénzt nem kíván, tsak hogy, mikor az emberek boldogabb állapotra jutnak, ezt valaha visszaadhatnák. Mennyi summa pénzt nyerhetett volna Ő Nagysága, ha ezen búzát eladatta volna? De Ő nem szokott a' pénznek örülni, hanem tsak azonörvend, ha segíthet a' nyomorúttakon, jól tudván, hogy az Isten szereti az Adakozókat, neveli az ő gazdagsá-

gokat, és ideigvaló javaikat, és visszafizeti nekik alamisnájokat, mellyeket, az ő szeretetért, a' szegényeknek kiosztottak, valamint az Evangyéliomi vendégségről is olvastuk, hogy megsokasodtak azon kenyerek, mellyeket Kristus (a' mi példánkra) a' szegényeknek alamisnáiul adott. A' jó embereknek kezeikben minden szaporodik, a' fősvényeknek, és az önnön nyerességeket óhajtóknak kezeikben minden kevesbedik. Szükséges, és méltó, hogy ez a' Jótétemény másoknak is példáiul szolgáljon, és ugyanazért megérdemli, hogy a' Világ' Krónikájába, azaz: az Ujságlevelekbe béirattassék. De ezek a' megvigasztaltott szükölködők nem is maradnak háladatlanok Ő Nagysága eránt, mert naponként így kiáltanak fel az Egekre: *Az Ur tartsa meg, éltesse, és boldoggá tegye Otet e' földön! 'Solt. 40.*

Miskólczról Mártzius 1-ső napján 1817. Az a' szives öröm, határtalan tisztelt, mellyel, az Austriai Birodalomnak 's édes Hazánknek lakosai, Felséges Urunk ditső születése napját, mindenütt innepelték, 's buzgóan áldották az örök végezeseket, azért, hogy Ő Felségének betses Életét, már szinte az 50 ik Esztendőig terjesztették; T. N. Borsod Vármegyében is, a' jobbágyi 's fiúi hiveség és Szeretet tiszta érzéseit, telyes mértékben ki tündököltette. Ugyan is

Megyénk tizztelve szeretett kedves Fő Ispánja Nagy Méltóságú Klobusiczi Klobusiczky József úr Ő Excellentiája, kinek bölts kormányozásával, ritka kegyességével, most pedig éppen nálunk való 's régen óhajtott mulatozásával örvendezve ditsekszünk, Februarius 12-dik napja közelgetésével, bátor sűrgetős dolgaiban néhány napokra Kassára elútazni kénytelenítettvén, azon ditső napnak felvirradását Miskólczon bé nem várhatta; meg tévén azon édes örömmel fo-

adott rendelkezéseket, hogy Februarius' 12-dik napján Ő Felségének szerentsés életéért, Könyörgések 's Háláadások legyenek; az említett napnak mindjárt reggeli óráiban, T. N. Borsod Vármegyének számossabb Tagjai és Tisztviselői, egyben seregelvén; Nagy Érdemű Ordinárius Vice Ispányunk T. Kis-Csótlói Rágályi István úr vezérlése alatt; az örvendező sokaságtól kíséretvén, a' Catholicusok és Reformátusok helybeli Templomaikban menének; 's ott az Egek Urához az Isteni oltalomnak, Ő Felségére leendő további kiárasztásáért, buzgó fohászzkodásokat, bocsátának fel 's az öröme napját, mind a' mosár ágyúk durrogásai, mind a' Palatinális Lovas Nemes Ézerebéli parádeban ki állított Nemes Katonaság sokszorozott Salvéi, hirdették.

Délben, Diós Győri Uradalombeli Cameralis Praefectus T. Molnár Sándor úr, 50 személyre terített fényes ebédet adván; ott Ő Felségének szerentsés életéért, 's dicsősségesen Országló Háza virágzásáért igazszívűből származott és sokszorozott jó kívánások harsogtak; 's tisztelt Praefectus úr, hazafiúi munkás jóltévésegye gyakorlásából, ezen öröme napon, a' benn fekvő Nemes Katonaságnak 100; az Invalidusoknak pedig 300 forintokat ajándékozott.

Estve, a' Miskólcson megtelepedett Pesti Jádzó-Társaság, a' Fejedelem Titkos útazása nevezetű jeles Darabot jádván; az említett Jádzó-Társaság, a' Játék-Szin' ki világosításával, 's egy Kar-Énekkel telyesítette jobbágyi hiv köteleességét. —

Éljen Hazánk Attya, 's alatta, és Felséges Successorai alatt, a' Királyához örökre hiv Magyar Nemzetre, továbbá is, a' Nagy Lajos, és Corvinus Mátyás Boldog Századjai viradjanak fel.

Budán Febr. 5-dikén a' M. Királyi Helytartó Tanátsnak tellyes ülésében hivataljába felesküdüött Mélt. és Fő Tiszt. Madarassy Ferencz Ur, kit Felséges Urunk azon Királyi Helytartószékhez Egyházi Tanátsossá 's egyszer'smind titularis Anzariái Püspökké kinevezni méltóztatott. A' tisztelt Püspök Ur előbb Plébánu, azután a' Fels. Helytartó Tanáts mellett Censor, 's most az Egri nagy Káptalanban Kanonok, és az Egri Érsek Ő Excellentiája mellett (a' latere) Kanonok volt.

Bétsben e' hónap' 12-dikén, Titt. Benedekfalvai Kiszél Pál Ur, Magyar Udvari Agens, Cs. Kir. Udvarnok, T. N. Zemplin, Borsod, Liptó, Szepes, és Thúrótz Vármegyék' Tablabiliraja, mej-viz nyavajában, életének 49-dik esztendejében meghalálozott.

Elegyes Dolgok.

Londoni levelek beszélnek, hogy Bonaparte az Orvosoktól megintetvén, hogy a' szüntelen való bennülés miatt terhes nyavaját okozhat magának, így felelt légyen: Annyival jobb; én kívánom a' halált, de elfogadni akarom őket. — Zöldtségetekre azonközben, minthogy a' húseledelek néki a' magát nálla már jelengető Scorbutsra nézve ártalmasok, reá vette. A' patikai szerekhez nem nagyon bizik; a' meleg ferdőt szereti nagyon, melyben gyakran órákig ül. Egy fogát se' engedí kivonadni telyességgel, tsak száraz köttők által melengetteti. Már idegeneket nem bocsát magához. Sokat olvas; gyakran el is alszik mellette.

Hálában, törvénytánító Professor Hufeland Tanátsos Ur meghalálozott.

Martz. 11-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 384 — forintot.
Martz. 2-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 378 — forintot.
Egy Hollandus aranyért 17 fl. 29 kr.
Martz. 13-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzédulában 378 — forintot.